

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 22^{ΑΣ} ΜΑΪΟΥ 1986

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΡΥΠΑΝΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. **Ἡλίας Μαριολόπουλος**, παρουσιάζοντας τὸ κατωτέρω δημοσίευμα, λέγει τὰ ἑξῆς:

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω τὸ δημοσίευμα ἀριθμ. 10 τοῦ «Κέντρου Ἐρεῦνης Φυσικῆς τῆς Ἀτμοσφαιρας καὶ Κλιματολογίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν» μὲ τίτλο: *Σύλλογὴ τῶν ὑπαρχουσῶν Μετεωρολογικῶν Παρατηρήσεων τῆς πόλεως τῆς Κερκύρας, τεῦχος I*, ὑπὸ Ἡλία Μαριολοπούλου, Χρ. Ρεπατῆ καὶ Σταυρούλας Ζαμπάκα.

Τὸ κλίμα εἶναι ὁ βασικότερος ἀπὸ τοὺς παράγοντες ποὺ χαρακτηρίζουν τὸ περιβάλλον τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀνέκαθεν ὑπῆρξε ἀντικείμενο θεώρησης καὶ μελέτης.

Εἰδικότερα τὶς τελευταῖες δεκαετίες, καιρικὲς καταστάσεις μὲ ἔντονα καὶ ἀνώμαλα χαρακτηριστικὰ ἐπληξάν ὀρισμένους τόπους, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀναπτυχθεῖ ζωνρὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν κατανόηση τῶν κλιματικῶν διεργασιῶν τόσο γιὰ τὸ παρὸν, ὅσο καὶ γιὰ τὸ παρελθὸν σὲ τοπικὴ καὶ σὲ παγκόσμια κλίμακα. Ἡ κατανόηση τῶν κλιματικῶν διεργασιῶν προϋποθέτει τὴ γνώση τοῦ κλίματος καὶ τῆς μεταβλητότητός του, ἥτοι τῆς μέσης καιρικῆς κατάστασης καὶ τῶν ἀκρότατων ὁρίων ἐντὸς τῶν ὁποίων κυμαίνονται οἱ παράμετροι τοῦ κλίματος.

Οἱ κλιματολόγοι λοιπὸν μελετοῦν τόσο τὸ σημερινὸ κλίμα μὲ βάση τὸ πλῆθος τῶν πληροφοριῶν ποὺ συγκεντρώνονται, ὅσο καὶ τὸ κλίμα γιὰ ὅσο τὸ δυνατὸ μεγαλύτερα χρονικὰ διαστήματα στὸ παρελθόν. Τὸ κλίμα ἀναπαρίσταται μὲ βάση τὶς ὑπάρχουσες ἐνόργανες μετεωρολογικὲς παρατηρήσεις. Ὅπου δὲν ὑπάρχουν ἀριθμητικὲς παρατηρήσεις, ἰδιαίτερα γιὰ τὶς χρονικὲς περιόδους πρὶν τὴν ἀνακά-

λυψη τῶν μετεωρολογικῶν ὀργάνων μέτρησης καὶ καταγραφῆς, γίνεται προσπάθεια σκιαγράφησης τοῦ κλίματος τοῦ παρελθόντος μὲ ἀξιολόγηση ἱστορικῶν ἀναφορῶν διαφόρων ἄμεσων ἢ ἔμμεσων παρατηρήσεων καὶ καιρικῶν φαινομένων ἢ καὶ μὲ ἐκτίμηση δεικτῶν ποὺ ἐπηρεάζονται εἴτε ἀπὸ τὸ κλίμα γενικά, εἴτε ἀπὸ μία ἢ περισσότερες μετεωρολογικὲς παραμέτρους.

Ἐθεωρήθη λοιπὸν σκόπιμο ὑπὸ τοῦ Κέντρου Ἑρεῦνης Φυσικῆς τῆς Ἀτμοσφαιρας καὶ Κλιματολογίας τῆς Ἀκαδημίας νὰ ἐπιλεγεῖ ἡ Κέρκυρα γιὰ μία ἐμπεριστατωμένη καὶ διεξοδική μελέτη τοῦ κλίματος τῶν Ἑλληνικῶν περιοχῶν, καθόσον ἡ Κέρκυρα εἶναι ὁ τόπος ἐκεῖνος τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου στὸν ὁποῖον ἐκτελέστηκαν οἱ πρῶτες ἐνόργανες συστηματικὲς μετεωρολογικὲς παρατηρήσεις (ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ περασμένου αἰῶνα) καὶ οἱ παρατηρήσεις αὐτὲς καλύπτουν τὴ μεγαλύτερη χρονικὴ περίοδο ἀπὸ ὅποιεσδήποτε ἄλλου τόπου τῆς Ἑλλάδας. Ἐπίσης ἡ περιοχή τῆς Κέρκυρας εἶναι χαρακτηριστικὴ καὶ γενικὰ ἀντιπροσωπευτικὴ τοῦ κλίματος μιᾶς εὐρείας περιοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου, ἤτοι τοῦ τόξου ποὺ περιλαμβάνει τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδας, τὰ νότια παράλια τῆς Πελοποννήσου καὶ τὸ μεγαλύτερο τμήμα τῆς Κρήτης καὶ τῶν νήσων τοῦ κεντρικοῦ καὶ ἀνατολικοῦ Αἰγαίου ἀρχιπελάγους, καθόσον ὅλες αὐτὲς οἱ περιοχὲς ἀνήκουν στὸν ἴδιο κλιματικὸ τύπο (Mediterranean marine type). Ἀξιοσημεῖο εἶναι ὅτι ἡ Κέρκυρα μαζί μὲ τὴν Κεϋλάνη (Σρι Λάνκα) ἐθεωροῦντο ἀπὸ τὸ μέγα Γερμανὸ γεωγράφο A. von Humboldt τὰ ὠραιότερα νησιὰ τοῦ κόσμου ἀπὸ φυσικὴ ἄποψη.

Συγκεκριμένα ἡ παρούσα μελέτη σκοπὸ ἔχει τὴ συλλογή, ταξινομήση καὶ πρώτη ἐπεξεργασία ὅλων τῶν ὑπαρχουσῶν μετεωρολογικῶν παρατηρήσεων γιὰ τὴν περιοχή τῆς πόλεως τῆς Κέρκυρας καὶ ἰδιαίτερα στὸ παρὸν τεῦχος I, τῶν χρονοσειρῶν τῶν παρατηρήσεων τῆς θερμοκρασίας τοῦ ἀέρος γιὰ τὴν ἐν λόγω περιοχή.

Εἰδικότερα, στὴν παρούσα μελέτη συμπεριλαμβάνονται οἱ κάτωθι μετεωρολογικὲς παρατηρήσεις:

1) Περιγραφὲς τοῦ καιροῦ τῆς Κέρκυρας ἀπὸ τὸν Ἑμ. Θεοτόκη γιὰ τὰ ἔτη 1809 καὶ 1810, δημοσιευθεῖσες στὰ φυλλάδια «Observations Météorologiques. Faites à Corfu par E. T. corcyréen» καὶ «Observations Météorologiques. Faites à Corfu dans l'année 1810».

2) Σύντομες περιγραφὲς τοῦ καιροῦ τῆς Κέρκυρας γιὰ τὰ ἔτη 1818-1821. Αὐτὲς οἱ παρατηρήσεις ἔγιναν πιθανότατα ἀπὸ τὸν Ἑμ. Θεοτόκη καὶ δημοσιεύθησαν στὴν ἐπίσημη ἐφημερίδα «Gazzeta degli Stati Uniti delle Isole Ionie (Corfu)».

3) Χρονοσειρά τῆς θερμοκρασίας τοῦ ἀέρος τῶν ἐτῶν 1823-1864 δημοσιευμένη στὴ «Gazzeta degli Stati Uniti delle Isole Ionie (Corfù)».

4) Χρονοσειρά τῆς θερμοκρασίας τοῦ ἀέρος τῶν ἐτῶν 1821-1827. Αὐτὲς οἱ μετεωρολογικὲς παρατηρήσεις ἐκτελέσθησαν ἀπὸ τὸν Dr. Roe καὶ δημοσιεύθηκαν ἀπὸ τὸν John Davy στὸ ἔργο του «Notes and Observations on the Ionian Islands and Malta» (1842).

5) Μέσες μηνιαῖες τιμὲς τῆς μέσης θερμοκρασίας τοῦ ἀέρος γιὰ τὴ χρονικὴ περίοδο 1840-1862 μὲ βάση τὶς παρατηρήσεις ποὺ ἐκτέλεσε ὁ Makenzie καὶ δημοσίευσε ὁ Dr. Wilhelm Winternitz στὸ ἔργο του «Eine Skizze über die Klimatischen Verhältnisse von Corfu» (1863).

6) Χρονοσειρὲς τῆς θερμοκρασίας τοῦ ἀέρος γιὰ τὰ ἔτη 1852-1861 ποὺ διεξήγαγαν οἱ Royal Engineers καὶ δημοσιεύθηκαν ἀρχικὰ ἀπὸ τὸν Sir Henry James καὶ ἀργότερα ἀπὸ τὸν Robert H. Scott στὸ ἔργο του «Meteorological Observations at the Foreign and Colonial Stations of the Royal Engineers and the Army Medical Department, 1852-1886» (1890).

7) Χρονοσειρὲς τῆς θερμοκρασίας τοῦ ἀέρος γιὰ τὰ ἔτη 1869-1875 μὲ βάση τὶς παρατηρήσεις τοῦ Capitän A. Dabovich ποὺ δημοσιεύθηκαν στὶς Ἐκθέσεις τῆς «Commission für die Adria an die Kaiserliche Akademie der Wissenschaften» (1870, 1871 καὶ 1873).

8) Χρονοσειρὲς τῆς θερμοκρασίας τοῦ ἀέρος γιὰ τὴ χρονικὴ περίοδο 1887-1931 μὲ βάση τὶς μετεωρολογικὲς παρατηρήσεις τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀστεροσκοπεῖου Ἀθηνῶν, καὶ

9) Χρονοσειρά τῆς θερμοκρασίας τοῦ ἀέρος τῶν ἐτῶν 1932-1984 βασισμένη στὶς μετεωρολογικὲς παρατηρήσεις τῆς Ἐθνικῆς Μετεωρολογικῆς Ὑπηρεσίας (E.M.Y.).